การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก

อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก ประประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ภายใต้เครื่องมือการประเมินการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT) ข้อ ๐๒๑ การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงได้วิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยง ระดับความเสี่ยง และวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ประกอบด้วยประเด็น (๑) การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๒) การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือ การให้บริการตามภารกิจ (๓) การจัดซื้อจัดจ้าง และ (๔) การบริหารงานบุคคล

ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประเมินการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก จะเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการผลักดันและ ขับเคลื่อนเจตจำนงและนโยบายการบริหารงานด้วยความสุจริต เพื่อเป็นการกำกับดูแลองค์กรที่ดีต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก

สารบัญ

หน้า

๑. ความเสี่ยงการทุจริต ๑

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๒

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร ๒

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต ๒

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน ตามภารกิจของหน่วยงาน ๓

๖. การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน ตามภารกิจของหน่วยงาน ๓

- ๖.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ๓
- ๖.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง ๓
- ๖.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level Matrix) ๔
- ๖.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment) ๕
- ๖.๕ แผนบริหารความเสี่ยง ๖
- ๖.๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง ๖
- ๖.๗ การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง ๖

๗. การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ๗

- ๗.๑ การระบุประเด็นความเสี่ยง ๗
- ๗.๒ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ๙

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

๑. ความเสี่ยงการทุจริต

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

สินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมีมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใดๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าว หรือตอบแทน เพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น (ตามความหมายของ ISO ๓๗๐๐๑ “offering, promising, giving, accepting or soliciting of an undue advantage of any value (which could be financial or non-financial), directly or indirectly, and irrespective of location(s), in violation of applicable law, as an inducement or reward for a person acting or refraining from acting in relation to the performance of that person’s duties.)

ของขวัญ หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ให้แก่กันเพื่ออัธยาศัยไมตรี ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสน่หา ให้เพื่อการสงเคราะห์หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายรวมถึงประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งไม่ใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไป ในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการได้รับบริการ หรือการได้รับการฝึกอบรม หรือการได้รับความบันเทิงตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือการท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใด ในลักษณะเดียวกัน รวมถึงการให้บัตร ตั๋ว หรือหลักฐานอื่นใดการชำระเงินให้ล่วงหน้าหรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ภายหลัง

การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา หมายถึง การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคลที่ให้กันในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ และให้หมายความรวมถึง การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ใน โอกาสการแสดงความยินดีการแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

ประเด็นความเสี่ยงทุจริต หมายถึง เป็นขั้นตอนในการค้นหาวามีรูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่อาจจะความเสี่ยงการทุจริตในอนาคต

โอกาส (Likelihood) หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) หมายถึง คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนงานหรือโครงการ

๒.วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันกรทุจริตสามารถจะช่วยลดความสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงต้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันส่วนหน้าไว้โตยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

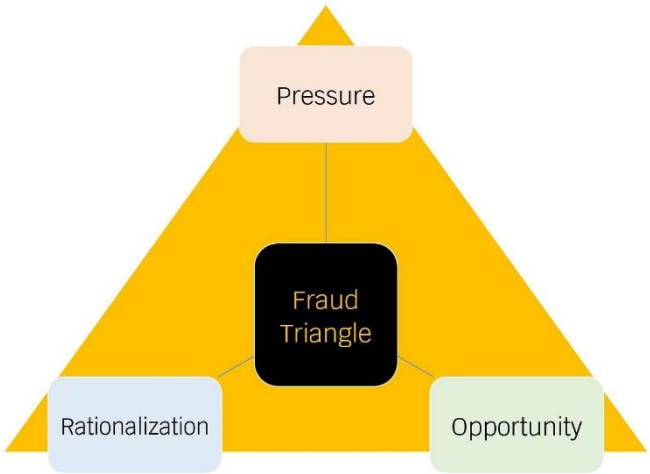
วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จะแบ่งความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานออกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

๕.๑ ประเด็นการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕.๒ ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง,การใช้จ่ายงบประมาณ

๕.๔ ประเด็นการบริหารงานบุคคล

๖. การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

๖.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยง ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนงานการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

* Known Factor ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว

* Unknown Factor ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

๖.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูงเป็นกระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

๖.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level Matrix)

ระดับความเสี่ยง (D) = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ

(Likelihood : L) (Impact : I)

เป็นการนำโอกาสหรือความเสี่ยงการทุจริต มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวมซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง**คูณด้วย**ระดับความรุนแรงของผลกระทบ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๖.๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

(๑) ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ โดยค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

(๒) ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๖.๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

(๑) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้เสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

(๒) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

(๓) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวกับผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

(๔) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวกับผลกระทบต่อกระบวนงานภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)						
	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑ – ๓ คะแนน	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔ – ๙ คะแนน	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูง	๑๐ – ๑๖ คะแนน	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	๑๗ – ๒๕ คะแนน	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โดยการหยุด ยกเลิกเปลี่ยนแปลงกิจกรรม

๖.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงกรทุจริต โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ปานกลาง: จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

ต่ำ : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน
ดี	๓
พอใช้	๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙

คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
	ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
ดี การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๓)
พอใช้ การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง (๖)
อ่อน การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้	ปานกลาง (๗)	ค่อนข้างสูง (๘)	สูง (๙)

๖.๕ แผนบริหารความเสี่ยง

เหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงานหรือกระบวนงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

๖.๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดักเพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไปออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง และสีแดง

สถานะสีเขียว (ยังไม่เกิดการเฝ้าระวังต่อเนื่อง)

: ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง (เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยงแต่แก้ไขได้ทันทีตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยลงกว่าระดับ ๓

สถานะสีแดง (เกินกว่าการยอมรับ)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายแก้ไขไม่ได้ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยกว่าระดับ ๓

๖.๗ การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

จะเป็นการนำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ตามข้อ ๖.๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนนี้ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีกิจกรรมหรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

(๑) เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

(๒) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)

(๓) ยังไม่เกิดการเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

๗. การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

๗.๑ การระบุประเด็นความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง	๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘				
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
การตรวจเอกสาร และการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เช่น การยื่นขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	เจ้าหน้าที่เรียกและรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้ยื่นขอใบอนุญาต เพื่อเร่งรัดและอำนวยความสะดวกในการยื่นเอกสารขอใบอนุญาต	๓	๓	๙	ปานกลาง

ประเภทความเสี่ยง	๒. การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจและตำแหน่งหน้าที่				
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
การสำรวจความเสียหาย เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายจากสาธารณภัย	เจ้าหน้าที่เรียกและรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อเร่งรัดดำเนินการให้ผู้ประสบภัยคนใดคนหนึ่งได้รับความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐก่อนบุคคลอื่น โดยไม่เป็นไปแนวปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐสูงกว่ามูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง	๒	๒	๔	ปานกลาง

ประเภทความเสี่ยง	๓. การจัดซื้อจัดจ้าง,การใช้จ่ายงบประมาณ				
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
การกำหนดขอบเขตและรายละเอียดของการจัดหาพัสดุ/งานจ้าง (TOR)	เจ้าหน้าที่เรียกและรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด จากผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง เพื่อแลกกับการกำหนดขอบเขตและรายละเอียดของการจัดหาพัสดุ/งานจ้าง (TOR) โดยการ Lock Spec ของพัสดุหรืองานจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเป็นการเฉพาะและกีดกันผู้ประกอบการรายอื่น	๒	๓	๖	ปานกลาง
การตรวจรับพัสดุ	ผู้ประกอบการมีการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อให้การตรวจสอบเงื่อนไขของพัสดุบางรายการ ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะเฉพาะที่ทางราชการกำหนดไว้	๓	๔	๑๒	สูง

ประเภทความเสี่ยง	๔. การบริหารงานบุคคล				
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
การสรรหาและคัดเลือกเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจหรือพนักงานจ้างทั่วไปของหน่วยงาน	ผู้บริหารหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่เรียกและรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้สมัครสอบคัดเลือกรายใดรายหนึ่งเพื่อให้ผ่านการสอบคัดเลือก	๓	๔	๑๒	สูง

๗.๒ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง	๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙						
กระบวนงาน/ โครงการ	**ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต**	**โอกาส เกิด**	**ผลกระทบ ความรุนแรง**	**ระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต**	**มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต**	**ระยะเวลา ดำเนินการ**	**ผู้รับผิดชอบ**
การตรวจเอกสาร และการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เช่น การยื่นขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	เจ้าหน้าที่เรียกและรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้ยื่นขอใบอนุญาต เพื่อเร่งรัดและอำนวยความสะดวกในการยื่นเอกสาร ขอใบอนุญาต	๓	๓	(๙) ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๑. จัดทำแนวปฏิบัติหรือมาตรการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ และการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ๒. จัดทำแผนผังแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ พร้อมระบุ “ค่าธรรมเนียม” หรือ “ค่าปรับ” ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้เผยแพร่ ณ จุดให้บริการ ๓. จัดทำและเผยแพร่คู่มือหรือแนวทางการขอรับบริการสำหรับผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อ ณ จุดให้บริการ และช่องทางประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน เช่น เว็บไซต์หลักของหน่วยงาน บอร์ดประชาสัมพันธ์ และสื่อต่างๆ ของหน่วยงานเป็นต้น ๔. จัดทำคู่มือการขับเคลื่อน “นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่” (No Gift Policy) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ประเภทความเสี่ยง	๒. การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจและตำแหน่งหน้าที่						
กระบวนงาน/ โครงการ	**ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต**	**โอกาส เกิด**	**ผลกระทบ ความรุนแรง**	**ระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต**	**มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต**	**ระยะเวลา ดำเนินการ**	**ผู้รับผิดชอบ**
การสำรวจความเสียหาย เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายจากสาธารณภัย	เจ้าหน้าที่เรียกและรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อเร่งรัดดำเนินการให้ผู้ประสบภัยคนใดคนหนึ่งได้รับความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐก่อนบุคคลอื่น โดยไม่เป็นไปแนวปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐสูงกว่ามูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง	๒	๒	(๔) ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๑. จัดทำแนวปฏิบัติหรือมาตรการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการการสำรวจความเสียหาย เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายจากสาธารณภัย ๒. จัดทำแผนผังแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ พร้อมระบุ “ค่าธรรมเนียม” หรือ “ค่าปรับ” ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้เผยแพร่ ณ จุดให้บริการ ๓. จัดทำและเผยแพร่คู่มือหรือแนวทางการขอรับบริการสำหรับผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อ ณ จุดให้บริการ และช่องทางประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน เช่น เว็บไซต์หลักของหน่วยงาน บอร์ดประชาสัมพันธ์ ๔. จัดทำคู่มือการขับเคลื่อน “นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่” (No Gift Policy) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ประเภทความเสี่ยง	๓. การจัดซื้อจัดจ้าง						
กระบวนงาน/โครงการ	**ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต**	**โอกาสเกิด**	**ผลกระทบความรุนแรง**	**ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต**	**มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต**	**ระยะเวลาดำเนินการ**	**ผู้รับผิดชอบ**
การกำหนดขอบเขตและรายละเอียดของการจัดหาพัสดุ/งานจ้าง (TOR)	เจ้าหน้าที่เรียกและรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด จากผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง เพื่อแลกกับการกำหนดขอบเขตและรายละเอียดของการจัดหาพัสดุ/งานจ้าง (TOR) โดยการ Lock Spec ของพัสดุหรืองานจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเป็นการเฉพาะและกีดกันผู้ประกอบการรายอื่น	๒	๒	(๖) ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๑. จัดทำแนวปฏิบัติหรือมาตรการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการกำหนดขอบเขตและรายละเอียด ของการจัดหาพัสดุ/งานจ้าง (TOR) ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒. จัดทำและเผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีของหน่วยงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๓. จัดทำแนวทาง/มาตรการป้องกันการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียของเจ้าหน้าที่/ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน ๕.ส่งบุคลากรเข้าร่วมฝึกอบรมให้ได้ความรู้การจัดซื้อจัดจ้างและผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุอย่างต่อเนื่อง	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	งานพัสดุ กองคลัง

ประเภทความเสี่ยง	๓. การจัดซื้อจัดจ้าง (ต่อ)						
กระบวนงาน/โครงการ	**ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต**	**โอกาสเกิด**	**ผลกระทบความรุนแรง**	**ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต**	**มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต**	**ระยะเวลาดำเนินการ**	**ผู้รับผิดชอบ**
การตรวจรับพัสดุ	๑.การรับผลประโยชน์เพื่อเอื้อให้เกิดการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะให้กับผู้ประกอบการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๒.มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ /สินน้ำใจ / การเลี้ยงรับรองซึ่งนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา ๔.ผู้ประกอบการมีการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อให้การตรวจสอบเงื่อนไขของพัสดุบางรายการ ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะเฉพาะที่ทางราชการกำหนดไว้	๓	๔	(๑๒) ความเสี่ยงระดับสูง	๑. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานหรือแนวทางปฏิบัติในการตรวจรับพัสดุเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒. กำชับให้เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุของหน่วยงานถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๓. จัดทำและเผยแพร่มาตรการ การดำเนินการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน ๔. จัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุของหน่วยงานเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามที่ระเบียบและกฎหมายกำหนดไว้	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	งานพัสดุ กองคลัง

ประเภทความเสี่ยง	๔. การบริหารงานบุคคล						
กระบวนงาน/ โครงการ	**ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต**	**โอกาส เกิด**	**ผลกระทบ ความรุนแรง**	**ระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต**	**มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต**	**ระยะเวลา ดำเนินการ**	**ผู้รับผิดชอบ**
การสรรหาและคัดเลือกเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจหรือพนักงานจ้างทั่วไปของหน่วยงาน	ผู้บริหารหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่เรียกและรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้สมัครสอบคัดเลือกรายใดรายหนึ่งเพื่อให้ผ่านการสอบคัดเลือก	๓	๔	(๑๒) ความเสี่ยงระดับสูง	๑. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลการประกาศรับสมัครพนักงานจ้างตามภารกิจหรือพนักงานจ้างทั่วไปของหน่วยงานผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์ บอร์ดปิดประกาศ ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒. กำชับให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ๓.จัดทำมาตรการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล ๔. จัดทำคู่มือการขับเคลื่อน “นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่” (No Gift Policy) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ๕. แจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในสังกัดรับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	งานการเจ้าหน้าที่สำนักปลัดเทศบาล

ประเภทความเสี่ยง	๔. การบริหารงานบุคคล(ต่อ)						
กระบวนงาน/ โครงการ	**ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต**	**โอกาส เกิด**	**ผลกระทบ ความรุนแรง**	**ระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต**	**มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต**	**ระยะเวลา ดำเนินการ**	**ผู้รับผิดชอบ**
การสรรหาและคัดเลือกเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจหรือพนักงานจ้างทั่วไปของหน่วยงาน	ผู้บริหารหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่เรียกและรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้สมัครสอบคัดเลือกรายใดรายหนึ่งเพื่อให้ผ่านการสอบคัดเลือก	๓	๔	(๑๒) ความเสี่ยงระดับสูง	๖. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรและเจ้าหน้าที่ ๗. จัดทำแนวทาง หรือคู่มือในการสรรหาคัดเลือก เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้เหมาะสมกับตำแหน่ง ๘. มีมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นตำแหน่ง และการประเมินผลปฏิบัติราชการ	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	งานการเจ้าหน้าที่สำนักปลัดเทศบาล

หมายเหตุ *ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

สีเขียว = ไม่มีความเสี่ยง/ความเสี่ยงต่ำ (ไม่จำเป็นต้องจัดทำมาตรการ ฯ)	**สีเหลือง = ความเสี่ยงระดับปานกลาง**
สีส้ม = ความเสี่ยงระดับสูง	**สีแดง = ความเสี่ยงระดับสูงมาก**